

Synnytetään positiivinen **menestyjämeininki!**

ETELÄ-KARJALAN
ELINKEINOELÄMÄN
KYSYMYS MAAKUNNALLE:

Odotetaanko vai tehdäänkö?

Etelä-Karjalan elinkeinoelämän kysymys maakunnalle:

Odotetaanko vai tehdäänkö?

”Synnytetään positiivinen menestyjämeininki!” (Strategiakyselyn vastaaja)

”Elinvoiman kasvattaminen vaatii vallitsevan ajatusmaailman muuttamista ja uusien toimintamallien ja teknologioiden nopeaa ja ennakkoluulotonta käyttöönottoa!” (Strategiakyselyn vastaaja)

Sisältö

- 1 Elinkeinostrategian maakunnallinen tavoite
- 2 Strategia on valintojen tekemistä
- 3 Elinkeinoelämän esittämät valinnat
- 4 Taustatietoa elinkeinostrategiaprosessista
- 5 Kuinka strategiaprosessi toteutettiin?
- 6 Miksi strategiaprosessi tehtiin juuri nyt?
- 7 Elinvoimalupaus
- 8 Elinvoimaparlamentti
- 9 Toteutuksen aikajänne
- 10 Strategisten valintojen valintakriteerit
- 11 Uusinajattelusta uusintekemiseen
- 12 Keskeiset strategiset valinnat

1 Elinkeinostrategiatyön maakunnallinen tavoite

Etelä-Karjalan

taloudellisen (yritystoiminnan synnyttämä arvonlisäys),

henkisen (turvallisuuden tunne, merkityksellisyyden kokeminen ja mielekäs elämä) ja

sosiaalisen (avoin ja kunnioittava vuorovaikutus; kulttuuri, taiteet, harrastukset, urheilu)

hyvinvoinnin takaaminen ja vahvistaminen.

2 Strategia on valintojen tekemistä

”Tarvitaan uusia työpaikkoja ja niitä synnyttäviä innovaatioita ja investointeja – eli tarvitaan yrityksiä!”

(Elinkeinostrategian syvähaastattelun vastaaja.)

Kaikkien eteläkarjalaisten tulisi sisäistää uusiutumisen välttämättömyys.

Juuri nyt meitä haastavat erityisesti maakunnan väestön väheneminen, huonot taloussuhdanteet ja muuttunut geopoliittinen tilanne.

Elinkeinoelämälähtöinen elinkeinostrategia on yritysten esittämä työkalu maakunnan uusiutumiseen.

Strategian toteuttamisessa on tehtävä selkeitä valintoja. Se vastaavasti edellyttää kykyä ja halua olla usinajattelijan lisäksi uusintekijä.

Strategian toteuttamisen ratkaisee yksityisen ja julkisen sektorin sitoutuminen samoihin valintoihin ja niiden toimeenpanossa saumaton yhteistyö.

Kaiken taustalla on tavoite ylivoimaisesta kilpailuedusta muihin maakuntiin verrattuna.

3 Elinkeinoelämän esittämät valinnat

(Yksityiskohtaiset tiedot kaikista valinnoista jäljempänä kohdassa 12. Valintoja ei ole kirjattu tärkeysjärjestyksessä; kaikkien pitää toteutua.)

*** VIESTINTÄ – ITSESTÄ JA TEKEMISESTÄ ENEMMÄN ÄÄNEN PITÄMINEN UUELLE TARINALLA**

*** VIHREÄ SIIRTYMÄ HALTUUN – INVESTOINTEJA, RISKINOTTOA JA KILPAILUETUA**

*** KOULUTUKSESTA JA OSAAMISESTA AITO KILPAILUVALTTI – TAKLATAAN TYÖVOIMAPULA**

*** YRITTÄJYYDEN VAHVISTAMINEN – YRITYSMYÖNTEISYYS LÄPI RAKENTEIDEN**

*** SAIMAA, SAIMAA, SAIMAA – ”ILOISTA LOMAA ETELÄ-KARJALASSA”**

*** VETÄVÄT VÄYLÄT – VERKOSTON SAAVUTETTAVUUS, KESTÄVYYS JA TEHOKKUUS**

4 Taustatiedot

Monella tapaa muuttuneet ja poikkeukselliset olosuhteet edellyttävät elinkeinoelämältä uuden suunnan ottamista.

Etelä-Karjalan yritykset ovat yhdessä laatineet elinkeinoelämälähtöisen elinkeinostrategian aina vuodesta 1998 alkaen. Strategia on sitten esitelty eri toimijat yhdistävillä Maakuntapäivillä. Strategian varsinaisessa toimeenpanossa ja mittareissa on ollut käytössä erilaisia malleja.

Työn peruslähtökohtana on aina ollut eteläkarjalaisen elinkeinoelämän kollektiivisen näkemyksen esittäminen yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi.

Strategiaprosessi on aktivoitu tilanteen niin edellyttäessä. Nyt yritysten toimintaympäristöön on kohdistunut merkittäviä muutoksia ja näin ollen uusi strategiaprosessi päätettiin aloittaa syksyllä 2023.

Strategiatyö tukee koko maakunnan taloudellista toimeliaisuutta. Uskomme vakaasti yritystoiminnan kukoistamisen ja menestyvän maakunnan muodostamaan kokonaisuuteen. Olemme myös pitäneet tärkeänä sisällön vaikuttavuutta taloudellisen hyvinvoinnin lisäksi henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Uutena elementtinä olemme tähän strategiaprosessiin ottaneet maakunnalliseen elinvoimalupauksen. Siihen toivomme mahdollisimman monen eteläkarjalaisen toimijan sitoutuvan.

Sisältöä strategiaan on saatu monella eri tavalla. On esimerkiksi toteutettu yritysten edustajien syvähaastatteluja. Kaikki kauppakamarin ja yrittäjäjärjestön jäsenet ovat päässeet vastaamaan laajaan kyselyyn. Lisäksi kauppakamarin neljän

toimialavaliokunnan jäsenet ovat antaneet oman panoksensa valiokuntien kokouksissa.

Strategian kokoamisen työryhmään ovat kuuluneet toimitusjohtaja Mika Peltonen (Etelä-Karjalan kauppakamari), toimitusjohtaja Pasi Toropainen (Etelä-Karjalan Yrittäjät) ja teollisuusprofessori Mika Ruokonen (LUT-yliopisto).

Strategiaprosessin omistavat Etelä-Karjalan kauppakamari, Etelä-Karjalan Yrittäjät ja LUT-yliopisto.

Strategia-asiakirja on hyväksytty sekä Etelä-Karjalan kauppakamarin että Etelä-Karjalan Yrittäjien hallitusten kokouksissa 22.1.2024.

5 Kuinka strategiaprosessi toteutettiin?

Strategiatyöhön on sisältöä antanut reilut sata eteläkarjalaisen yrityksen edustajaa (metodologia: kauppakamarin ja yrittäjäjärjestön jäsenkyselyt, valikoitujen yritysten edustajien syvähaastattelut ja kauppakamarin hallituksen ja toimialavaliokuntien jäsenet). Vastauksia on saatu laajasti eri toimialoilta ja erikokoisista yrityksistä. Myös maantieteellisesti vastauksia on saatu eri puolilta Etelä-Karjalaa.

Strategiatyöryhmän arvion mukaan laaja vastaajien joukko ja saatujen vastausten monipuolinen sisältö antavat legitimitetin puhua yhteisestä eteläkarjalaisesta elinkeinoelämän näkemyksestä.

6 Miksi strategiaprosessi tehtiin juuri nyt?

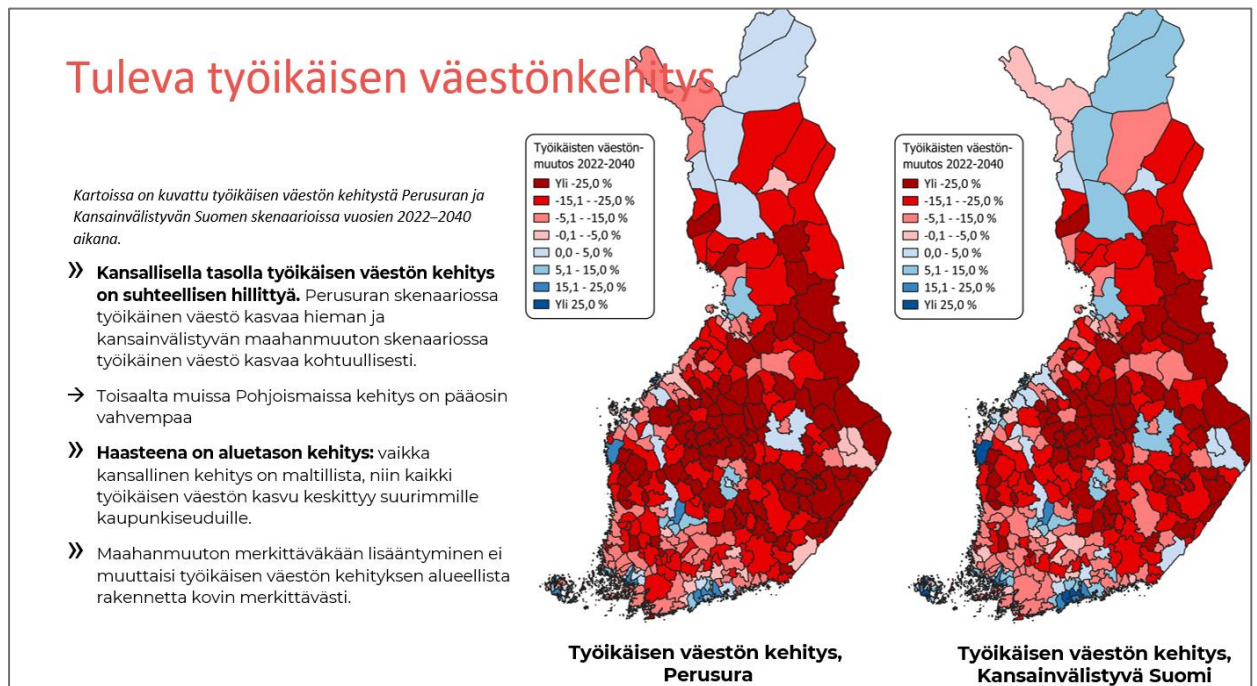
Maakunnan yritykset haluavat olla mukana maakunnan monipuolisen hyvinvoinnin takaajina. Vakaan käsityksemme mukaan Etelä-Karjala tarvitsee kasvuhaluja ja -hakuisia yrityksiä tarjoamalla niille asianmukaiset ja kilpailuetua tuottavat toimintaedellytykset.

Maakunnan yritykset ovat erityisesti kiinnittäneet vastauksissaan huomiota seuraaviin toimintaympäristöön liittyviin taustahaasteisiin:

- * Haastava demografinen kehitys
- * Etelä-Karjalan sijoitus yritysilmapiiriä selvittävässä kyselyissä
- * Yritysten verokädenjäljen vaikutus
- * Maakunnan suhteellinen sijoitus muiden maakuntien joukossa

Haastava demografinen kehitys

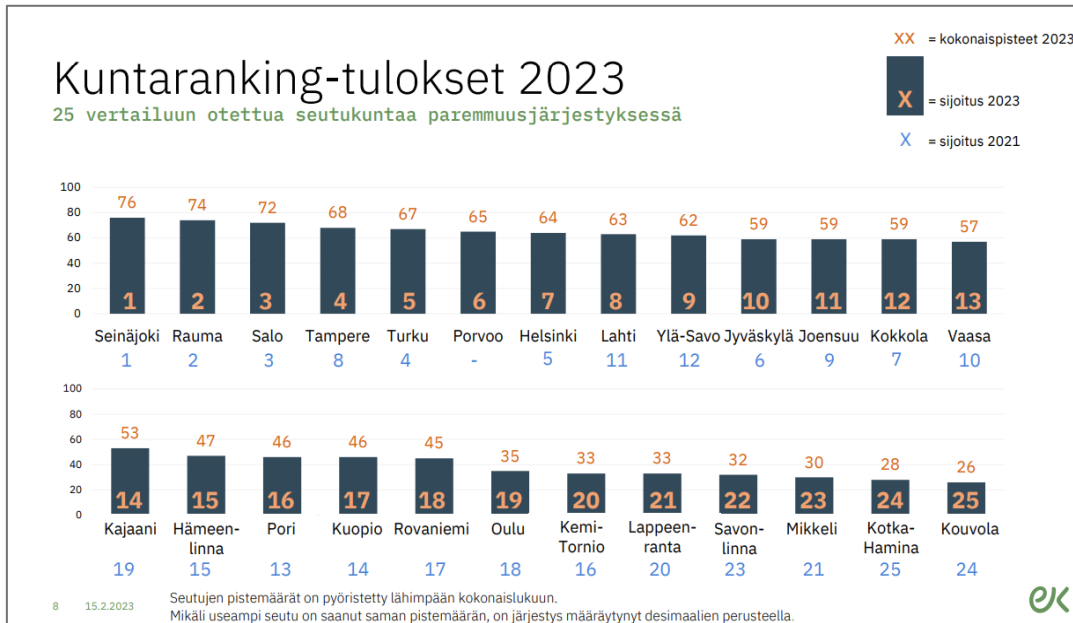
Erityinen huoli elinkeinoelämällä on maakunnan haasteellisesta demografisesta väestökehityksestä; väestö vanhenee ja vähenee. Yritysten näkökulmasta työikäisen väestön väheneminen korreloi vahvasti yhä pahenevaan pulaan ammattitaitoisesta työvoimasta.

Kuva: MDI/Väestöennuste 2023 -raportti.

Yritysilmapiiriä selvittävät kyselyt

Elinkeinoelämä on jo pitkään ollut huolestunut huonoista sijoituksista yritysilmapiiriä selvittävässä kyselyissä ja barometreissa. Haluamme olla mukana vaikuttamassa niihin toimenpiteisiin, joilla maakunnan sijoitusta saadaan parannettua. Tämän strategian valinnoilla sijoituksemme tulee paranemaan. Tavoitteen tulla kolmen parhaan maakunnan joukossa; mielellään paras!

Kuva: Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n kuntaranking 2023.

Parhaiten menestyneet maakunnat kokonaistuloksen perusteella (ranking)

Yrittäjät

1. Uusimaa (n = 732)	3.75
2. Pirkanmaa (n = 430)	3.70
3. Pohjanmaa (n = 154)	3.47
4. Varsinais-Suomi (n = 442)	3.41
5. Päijät-Häme (n = 357)	3.34
Keskiarvo (n = 4830)	3.33
6. Pohjois-Pohjanmaa (n = 302)	3.32
7. Pohjois-Savo (n = 214)	3.28
8. Etelä-Pohjanmaa (n = 292)	3.28
9. Kymenlaakso (n = 180)	3.25
10. Keski-Suomi (n = 277)	3.22
11. Keski-Pohjanmaa (n = 105)	3.17
12. Kanta-Häme (n = 181)	3.14
13. Pohjois-Karjala (n = 199)	3.13
14. Lappi (n = 225)	3.09
15. Kainuu (n = 70)	3.02
16. Satakunta (n = 331)	2.96
17. Etelä-Karjala (n = 145)	2.96
18. Etelä-Savo (n = 194)	2.85

Kokonaistuloksen osalta Uusimaa on sijalla 1.

Yrittäjien Elinvoimabarometri 2023, valtakunnallinen raportti, 24.5.2023.

Parhaiten menestyneet maakunnat elinvoiman ja johtamisen ja päätöksenteon osalta (ranking)

Yrittäjät

Yrittäjien Elinvoimabarometri 2023, valtakunnallinen raportti, 24.5.2023.

1. Uusimaa (n = 732)	4.01
2. Pirkanmaa (n = 430)	3.90
3. Pohjanmaa (n = 154)	3.65
4. Varsinais-Suomi (n = 442)	3.60
Keskiarvo (n = 4830)	3.52
5. Päijät-Häme (n = 357)	3.52
6. Pohjois-Pohjanmaa (n = 302)	3.51
7. Kymenlaakso (n = 180)	3.44
8. Pohjois-Savo (n = 214)	3.43
9. Etelä-Pohjanmaa (n = 292)	3.39
10. Keski-Suomi (n = 277)	3.38
11. Keski-Pohjanmaa (n = 105)	3.35
12. Kanta-Häme (n = 181)	3.34
13. Lappi (n = 225)	3.26
14. Pohjois-Karjala (n = 199)	3.24
15. Kainuu (n = 70)	3.17
16. Satakunta (n = 331)	3.11
17. Etelä-Karjala (n = 145)	3.10
18. Etelä-Savo (n = 194)	3.03

Myös elinvoiman osalta Uusimaa on sijalla 1.

1. Pirkanmaa (n = 430)	3.12
2. Etelä-Pohjanmaa (n = 292)	3.03
3. Pohjanmaa (n = 154)	2.91
4. Uusimaa (n = 732)	2.87
5. Pohjois-Savo (n = 214)	2.86
6. Pohjois-Karjala (n = 199)	2.86
7. Varsinais-Suomi (n = 442)	2.84
8. Keski-Suomi (n = 277)	2.80
9. Päijät-Häme (n = 357)	2.79
Keskiarvo (n = 4830)	2.77
10. Pohjois-Pohjanmaa (n = 302)	2.71
11. Keski-Pohjanmaa (n = 105)	2.69
12. Kymenlaakso (n = 180)	2.68
13. Kainuu (n = 70)	2.57
14. Lappi (n = 225)	2.57
15. Etelä-Karjala (n = 145)	2.54
16. Satakunta (n = 331)	2.52
17. Kanta-Häme (n = 181)	2.52
18. Etelä-Savo (n = 194)	2.32

Johtamisen ja päätöksenteon osalta Pirkanmaa on sijalla 1.

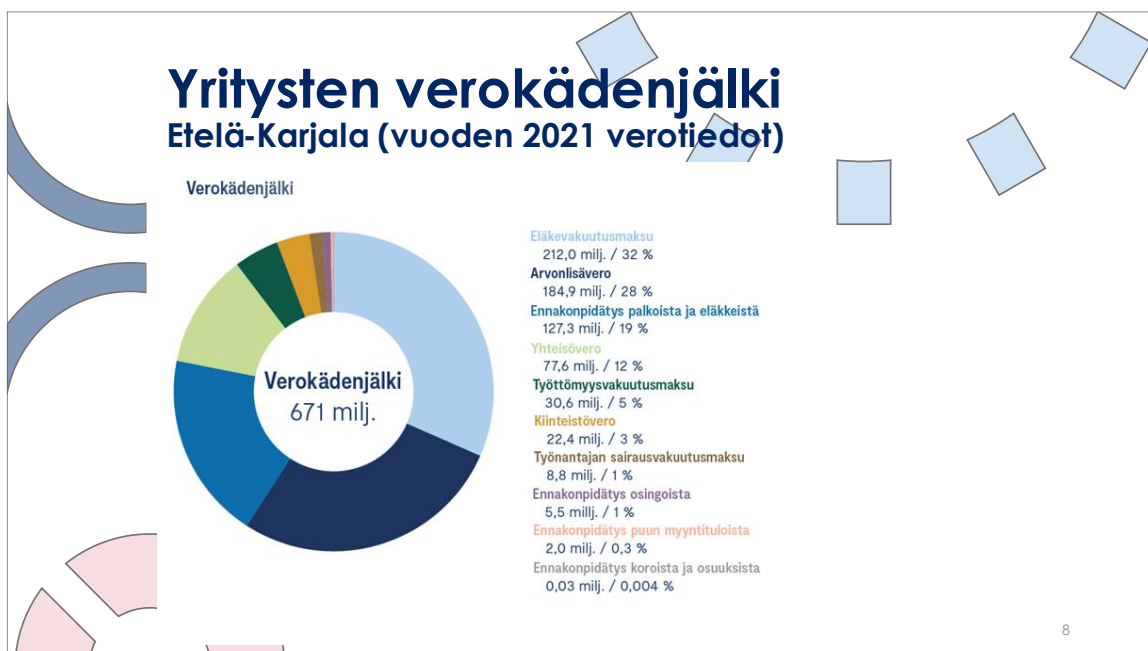
Kuvat: Suomen Yrittäjät ry:n Yrittäjien elinvoimabarometri 2023.

Yritysten verokädenjäljen vaikutus

Yritykset ovat taloudellisen hyvinvoinnin takaajia maksamalla ja tilittämällä veronsaajalle veroja ja muita maksuja. Eteläkarjalaiset yritykset maksoivat ja tilittivät veroja ja veronluonteisia maksuja noin 670 miljoonaa euroa vuonna 2021. Luvussa ovat mukana Etelä-Karjalassa kotipaikkaansa pitävät yritykset. Tämän lisäksi täällä toimivien mutta muualla kotipaikkaansa pitävien yritysten verokädenjäljen on arvioitu olevan noin 100 miljoonaa euroa.

Verokädenjälki kertoo yritysten merkittävän roolin julkisten palvelujen mahdollistajana; **julkisia palveluja rahoitetaan yritystoiminnan synnyttämällä verotuloilla**. Vaikka kaikki yritysten maksamat ja tilittämät verot eivät ole yritysten lopullisia kustannuksia, näitä verotuloja ei syntyisi ilman yritystoimintaa.

Julkisessa päätöksenteossa tulisikin arvioida yritysvaikutuksia kriittisesti – miten päätökset vaikuttavat yrityksiin ja niiden mahdollisuuksiin kasvaa ja työllistää? Vain siten voidaan varmistaa, että yritykset työllistävät, investoivat ja kasvavat ja siten synnyttävät niitä verotuloja, joilla julkisia palveluita rahoitetaan.

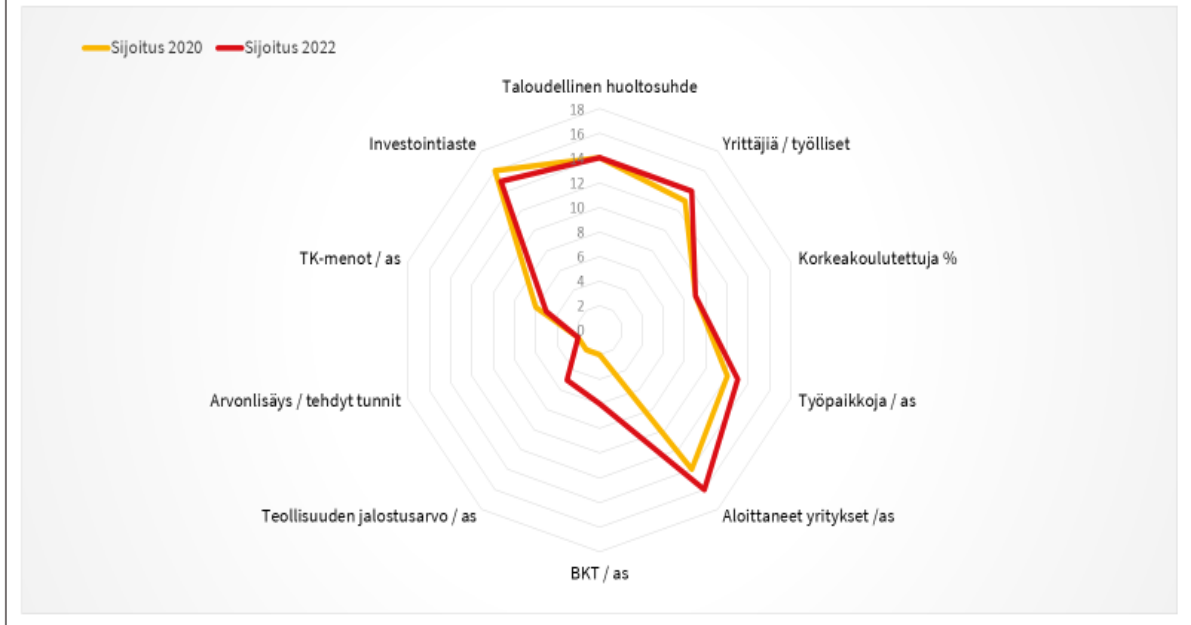
Kuva: Keskuskauppakamarin veroselvitys 2023 (verotiedot vuodelta 2021).

Etelä-Karjalan suhteellinen sijoitus muiden maakuntien joukossa

Suomen maakuntia verrataan toisiinsa alla olevan kuvan osoittamilla parametreillä; osassa Etelä-Karjala menestyy hyvin ja osassa sijoitus on huono. Kuvan tulkinta: Mitä lähempänä verkon keskiosaa parametri sijaitsee, sen parempi on sijoitus 18 vertailumaakunnan joukossa.

Eri osa-alueista maakunnan tulisi parantaa suhteellista sijoitustaan erityisesti seuraavissa: investoinnit, uudet yritykset, työvoima ja työllisyysaste.

ETELÄ-KARJALAN ASEMOITUMINEN MAAKUNTIEN JOUKOSSA tarkastelut 2020 ja 2022 yhdessä

Kuva: Etelä-Karjalan liitto/Etelä-Karjalan asemoituminen maakuntien joukossa; vertailu 2020/2022.

7 Elinvoimalupaus

Tarjoamme keskeisille maakunnallisille toimijoille mahdollisuuden tulla mukaan yhteiseen elinvoimalupaukseen.

Siihen kirjataan tämän strategia-asiakirjan määrittelemät strategiset valinnat, joita jokainen toimija pyrkii omilla toimenpiteillään edistämään.

Elinvoimalupaukseen mukaan toivottavat toimijat:

Etelä-Karjalan kauppakamari
Etelä-Karjalan Yrittäjät
LUT-konserni (LUT JA LAB)
SAMPO
Etelä-Karjalan liitto
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Etelä-Karjalan hyvinvointialue EKHVA
Lappeenranta
Imatra

8 Elinvoimaparlamentti

Elinvoimalupauksen sisältöä seuraamaan perustetaan maakunnallinen Elinvoimaparlamentti.

Toimintatapa on paluuta aikaisempien strategiakerrosten hyviin toimintamalleihin, jolloin heti prosessien jälkeen aktivoitiin samantyyppinen, mutta työnimeltään ”Enterprise Board” -toimintamalli.

Siihen kutsutaan mukaan jäseniä kaikista elinvoimalupauksen allekirjoittajista.

Elinvoimaparlamentti määrittelee yhdessä kuhunkin strategiseen valintaan liittyvät toimenpiteet ja mittarit. Se myös toimii strategian toteuttamisen seurantatyöryhmänä.

9 Aikajänne

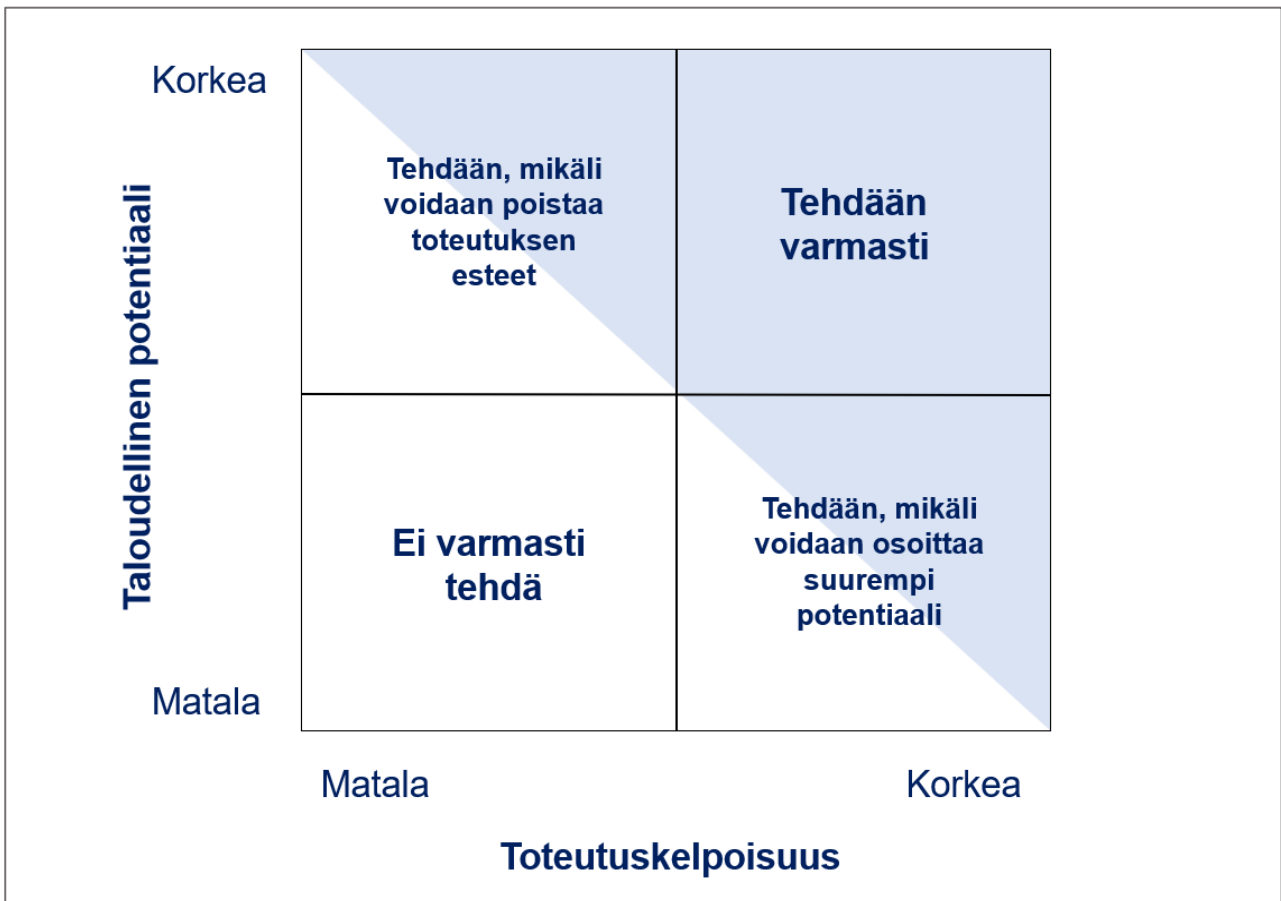
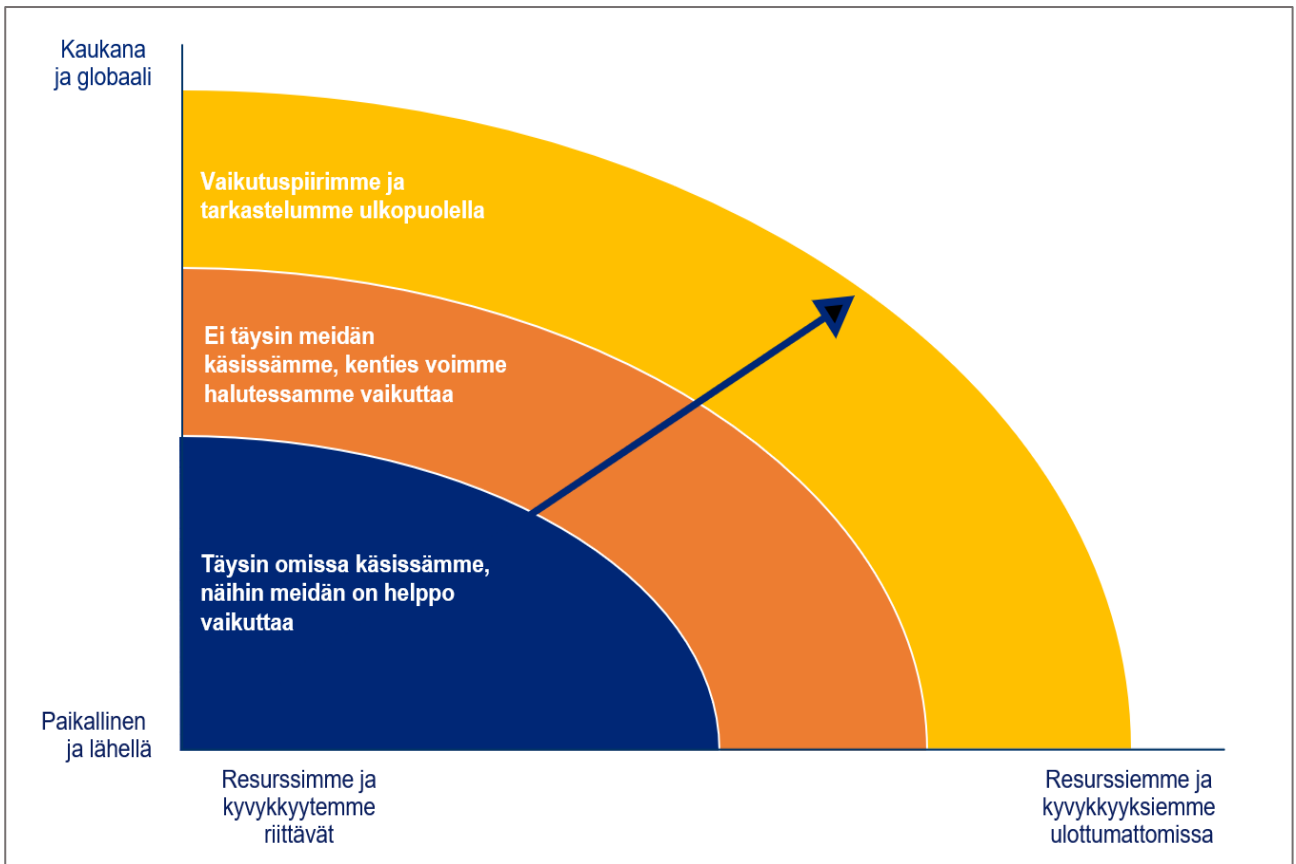
Strategisiksi valinnoiksi kirjattujen asioiden edistämisen aikajänne vaihtelee kunkin jäljempänä määritellyn strategisen valinnan ja toimenpiteen kohdalla.

Mittarin kohdalla määritellään toimenpiteille lyhyen, keskipitkän tai pitkän aikavälin toteuttamistavoite.

10 Strategisten valintojen valintakriteerit

Saatu tausta-aineistoa on seulottu alla olevien kuvien perusteella. On toisin sanoen keskitytty niihin valintoihin, joihin voimme kaikkein parhaiten itse vaikuttaa. Samalla on otettu huomioon taloudellisen vaikuttavuuden ja toteutuskelpoisuuden korrelaatio.

Elinvoimaparlamentin työn yhteydessä kirjataan strategisten valintojen toimenpiteet kahteen seuraavaan kuvaan.

11 Uusinajattelusta uusintekemiseen

Maakunnan toimijat omaksuvat uusinajattelijoiden ohella vahvan uusintekijöiden roolin.

Maakunnan yritykset ovat kasvuhaluista ja -hakuista. Yritykset hyötyvät osaamisintensiivisyydestä ja ne ottavat liiketoiminnoissaan huomioon muiden muassa vihreän siirtymän tarjoamat mahdollisuudet.

Elinkeinostrategian sisällön toimeenpano takaa yrityksille kilpailuetua tarjoavia menestyksen avaimia niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Näin toimien saavutamme strategian keskeisen tavoitteen eli Etelä-Karjalan taloudellisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamisen ja takaamisen.

12 Keskeiset strategiset valinnat

Jokaisen strategisen valinnan yhteyteen on kirjattu haaste, sen voittamiseen tarvittava toimenpide ja tavoitteen seurantaan määritelty mittari.

STRATEGINEN VALINTA – HAASTEET – TOIMENPITEET – MITTARIT

Strategiset valinnat eivät ole tärkeysjärjestyksessä.

Strateginen valinta 1:

VIESTINTÄ – ITSESTÄ JA TEKEMISESTÄ ENEMMÄN ÄÄNEN PITÄMINEN UUDELLA TARINALLA

Tilannekuva:

Tarina on tärkeä! Ja vielä tärkeämpää on yhtenäinen viesti! Mielikuva Etelä-Karjalasta on sekä maakunnan yritysten edustajien keskuudessa että maakunnan ulkopuolella hajanainen. Tämä ei anna oikeutusta sille, mitä maakunnassa oikeasti tapahtuu ja mikä on painoarvomme muiden maakuntien joukossa. Tarina on kirjoitettava uudestaan ja se on osattava viestiä tarttuvalla tavalla. Viestin ydinsanomana tulee olla kahtalainen: kuinka saadaan pitovoimaa maakunnassa jo asuville ja toisaalta vetovoimaa tänne muuttamista harkitseville.

Haaste:

Ajantasainen tarina

Maakunta uudistuu ja on tilanteessa "Ground Zero". Kaikille toimijoille tulisi olla käytössään yksi yhteinen ja yhtenäinen viesti kerrottavaksi ulospäin.

Toimenpiteet:

Yhden yhtenäisen viestin laatiminen. Toimijat käyttävät sitä maakuntaa yhdistävänä tekijänä omassa viestinnässään. Edellyttää ensin sen selvittämistä, kuinka maakunnan ”kattoviestistä” on järjestetty ja resursoitu ja tehdäänkö päällekkäisiä toimenpiteitä.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Strateginen valinta 2:**VIHREÄ SIIRTYMÄ HALTUUN – INVESTOINTEJA, RISKINOTTOA JA KILPAILUETUA****Tilannekuva:**

Etuvartiossa kannattaa olla! Vihreän siirtymän hankkeissa Etelä-Karjala ei saa jäädä muun Suomen ”jalkoihin”. Teema tarjoaa tulevaisuudessa kilpailuetua läpileikkauksenomaisesti kaikille toimialoille. Vihreä siirtymä ei voi kuitenkaan olla vain ”päällejärjättyä ja -liimattua”, vaan sen on perustuttava kvalifioituihin faktoihin ja tuloksia tuoviin toimintamalleihin. Tällä hetkellä vihreään siirtymään liittyviä investointiaihioita (lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n kokoamat investointiaihiot syksy 2023) on ylivoimaisesti eniten läntisessä Suomessa. Kuitenkin Etelä-Karjalalla on tarjottavanaan jalostuksen toimialan sivuvirroista raaka-ainetta esimerkiksi vedyn tuotantoon. Todellinen lisäarvo syntyy kuitenkin esimerkiksi vedystä jalostetuista jatkotuotteista. Tämän vuoksi Etelä-Karjalan ei pidä tyytyä energiaraaka-aineen viejäksi, vaan tavoitteen tulee olla mahdollisimman pitkälle jalostettujen lopputuotteiden valmistaja.

Haaste:

Infrastruktuuri kuntoon

Vihreän siirtymän edellyttämä infrastruktuuri on saatava ajantasaiseen ja tulevaisuuden investointien edellyttämään kuntoon. Tämä tarkoittaa niin siirtoverkkoja kuin muutakin fyysisten uusien toimipaikkojen edellyttämää infraa. Kaavoituksen joustavuuteen ja prosessin nopeuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Toimenpiteet:

Selkeä kuvaus siitä, kuinka vihreään siirtymään liittyvä kaavoitusprosessi etenee ja mitkä ovat vastuutahot.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Haaste:

Investointipäätöksiin vaikuttaminen

Vihreän siirtymän hankkeista ja niiden sijoittumisesta on käynnissä kova maailmanlaajuinen kilpailu. Menestyminen tässä kilpailussa edellyttää vahvaa vaikuttamistyötä. On oltava läsnä siellä, missä tehdään maakuntaan houkuttelevia investointipäätöksiä. Onko Euroopan Unionin tukipolitiikka tuttua yrityksille? Kokonaisuus on hajanainen ja yritykset tarvitsevat tukea EU:n mahdollistamista rahoitusinstrumenteista.

Toimenpiteet:

Onko tahoja/henkilöä, joka tekee investointeihin liittyvää maakunnan mahdollisuuksia tarjoavaa myyntityötä?

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Haaste:

Valmiin verkoston parempi hyödyntäminen

Maakunnassa on jo valmiiksi vihreän siirtymän ja korkean ympäristötekniikan verkosto eli Green Reality Network. On varmistettava tämän verkoston riittävästä resurssoinnista ja toimivuudesta.

Toimenpiteet:

Saatetaan uusia vihreän teknologian toimijoita/yrityksiä Green Reality Networkiin ja tarkastellaan Networkin toimintamallia siten, että se varmasti tuottaa toivottuja tuloksia.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Strateginen valinta 3:

KOULUTUKSESTA JA OSAAMISESTA AITO KILPAILUVALTTI – TAKLATAAN TYÖVOIMAPULA

Tilannekuva:

Maakunnan oppilaitosten tarjoama koulutus (tässä lähinnä SAMPO, LAB ja LUT) on entistä tiukemmin integroitava yritysyhteistyöhön. Tällöin varmistetaan yritysten kannalta koulutuksen työelämäkelpoisuus. Maakunnan tarjoama koulutus ja osaaminen pitävät tällä hetkellä sisällään tekijöitä, mitkä eivät ole muuttuneet riittävästi tunnistetuiksi ja mitattaviksi kilpailueduiksi.

Haaste:

Oppilaitos-yritysyhteistyön pistemäisyys ja pitkäjänteisyyden puute

Kehen yrityksen tai oppilaitoksen edustaja ottaa yhteyttä? Oppilaitosten ja yritysten välisessä yhteistyössä tunnustetaan liika pistemäisyys ja henkilösidonaisuus; henkilöiden vaihtuessa syntyy yhteistyön epäjatkuvuuskohtia. Yhteistyö edellyttää systemaattista toimintatapaa, minkä kautta syntyy pysyviä ja tuloksia tuottavia rakenteita.

Vain aito toimijoiden kohtaaminen synnyttää systemaattista ja pitkäjänteistä yhteistyötä. Eri toimintatapoja on jo olemassa, mutta niissä edellytetään riittävää koordinaatiota lukuisten eri toimijoiden välillä.

Toimenpiteet:

Säännöllinen toimintatapa oppilaitosten ja yritysten edustajien vuoropuhelulle. Selkeä yhteyshenkilö oppilaitosyhteistyölle niin yrityskentässä kuin oppilaitoksissa.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Haaste:

Koulutuksen työelämävastaavuus

Yritysten näkökulmasta oppilaitosten keskeisenä perustehtävänä on tuottaa tulevaisuuden osajia työelämän yhä monimuotoisimpiin tarpeisiin. Yritysten edustajien viestiä on näin ollen syytä kuunnella herkällä korvalla. Vaikka lopunperin ”työ tekijänsä opettaa”, yrityksillä on perusteltu syy olettaa oppilaitosten antavan opiskelijoille vähintään perusvalmiudet kulloisiinkin työelämän tarpeisiin.

Toimenpiteet:

Varmistetaan työelämän näkemyksen huomioon ottaminen oppiainesissä (esim. ulkoinen työelämän suorittama auditointi).

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Strateginen valinta 4:

YRITTÄJYYDEN VAHVISTAMINEN – YRITYSMYÖNTEISYYS LÄPI RAKENTEIDEN

Tilannekuva:

Yritykset strategioiden keskiöön! Yritystoiminta generoi maakunnan taloudellista hyvinvointia. Näin ollen on perusteltua monipuolisesti vahvistaa yrittäjyyttä. Helposti unohtuu, että myös Etelä-Karjalan vahva teollinen ekosysteemi on takaamassa yrityskentän monipuolisuutta mm. alihankinta- ja palvelusektorin kautta.

Haaste:

Julkiset yrityspalvelut

Julkisilla varoilla toteutettavien yrityspalveluiden tulee olla ajantasaisen laadukkaita, kysyntäperusteisia eikä tarjoajien kenttä saa olla liian pirstaleinen. Yrityspalveluiden sisältöjen tulee olla yhdenmukaisia eri puolilla maakuntaa.

Toimenpiteet:

Yhdenmukaiset ja kuntarajat ylittävät yrityspalvelut eri puolilla maakuntaa. Business Mill -konseptin toiminta kytketään tiiviimmin mukaan muihin yrityspalveluihin.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Haaste:

Riittävä rohkaisu yrittäjyyteen

Kun maakunnassa omaksutaan yritysmuotoinen ajattelutapa, toimii se kannustuksena yrittäjän uraa ajatteleville. Luodaan verkosto, mikä auttaa aloittavia yrittäjiä onnistumaan ja pitämään yritystoimintansa ambitiotason korkeana; tarjotaan mentoreita ja sparraajia.

Toimenpiteet:

Valjastetaan menestyneitä yrittäjiä yrityslähettiläiksi kertomaan yrittäjyydestä (erityisesti oppilaitokset).

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Strateginen valinta 5:

SAIMAA, SAIMAA, SAIMAA – ”ILOISTA LOMAA JA ASUMISTA ETELÄ-KARJALASSA”

Tilannekuva:

Maailman kilpaillun ja myös eniten kasvava toimiala! Saimaan järvialueen todetaan edelleen olevan matkailun näkökulmasta aliresursoitu mahdollisuus.

Kehysmarkkinointia, viestintää ja tuotekonseptointia kyllä tehdään, mutta myyntikanavia olisi vahvistettava. Saimaan järvialueen ylimaakunnallisista sopimuksista ei ole vielä päästy riittävään win-win-tilanteeseen. Matkailussa on edelleen panostettava kotimaan asiakkaisiin.

Haaste:

Myynti, myynti ja myynti

Jokainen matkailutoimialan yritys tekee luonnollisesti oman palvelunsa myyntityötä. Maailmalla menestyneet matkailualueet tunnistetaan vahvasta asiakasnäkökulmasta, mikä syntyy vaivattomalla pääsyllä matkailupalvelutarjonnan äärelle (lähinnä internet

ja sosiaalinen media). Menestyminen erittäin kilpaillulla globaalilla toimialalla edellyttää toimivia myyntikanavia.

Toimenpiteet:

Maakunnallinen myyntialusta, josta matkailutoimialan yritykset eivät voi jäädä pois. Onko Lakeland Experiences -alusta riittävä?

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Haaste:

Palvelutarjonta

Matkailukauden tulee olla ympärivuotinen. Nyt painopiste on erityisesti tapahtumapalveluissa kesäaika ja tuolloin on tarjolla tapahtumia, jotka kilpailevat muun Suomen vastaavien tapahtumien kanssa ja samoista asiakkaista. Palvelutarjonnan laajentuminen kesäkuukausien ulkopuolelle toisi matkailukauteen syvyyttä. Karjalaisuus ei juuri näy matkailupalveluissa.

Toimenpiteet:

Työkaluja matkailutoimialan yrityksille tuoteportfolion laajentamiseen.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Strateginen valinta 6:

VETÄVÄT VÄYLÄT – VERKOSTON SAAVUTETTAVUUS, KESTÄVYYS JA TEHOKKUUS

Tilannekuva:

Oli kysymyksessä mikä hyvänsä toimiala, liikennejärjestelmän (perus- ja tietoliikenneinfra) toimivuus ja logistiset ketjut ovat yritystoiminnan keskiössä. Erityisesti merkittävästi muuttunut toimintaympäristö edellyttää herkeämätöntä liikenne- ja tietoliikenneinfrastruktuuriin kohdistuvaa vaikuttamistyötä. Verkoston toimivuus kokonaisuudessaan on kriittistä myös huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

Haaste:

Muuttuneet kuljetusvirrat

Toimintaympäristön muutokset (mm. Saimaan kanavan liikenteen loppuminen, Venäjän raaka-ainetuonnin päättyminen, maan sisäisten kuljetusverkostojen uudelleenjärjestelyt) korostavat liikenneinfrastruktuurin vaikuttamistyötä. Tavaralogistiikkaa ja kuljetusketjuja on tarkasteltava monilta osiltaan uudestaan. On myös havaittu raideliikenteen kalustopulaa, mikä siirtää kuljetuksia maanteille.

Huoltovarmuuden ja kansallisen turvallisuuden näkökulmasta Lappeenrannan lentokentälle on muukin kuin matkailullinen tarve.

Toimenpiteet:

Ajantasainen tieto yritysten kuljetustarpeista ja niiden synkronointi maakunnan liikennejärjestelmätyöhön. Raideliikenteen kaluston riittävydestä huolehtiminen. Huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta lisäävät toimenpiteet.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

Haaste:

Liikenneverkon monipuolisuus

Raideyhteyksiin (niin henkilö- kuin tavaraliikenne) panostetaan perustellusti jo ilmastonäkökulmien vuoksi. Niiden lisäksi maantieverkoston ja sisäverireittien tulee olla toimivia ja hyvin liikennöitävässä kunnossa.

Toimenpiteet:

Pitkälti edellisen kohdan toimenpitein. Suunnitteluvalmiudeltaan mukana investointisalkussa sellaisia infrahankkeita, joita voidaan aloittaa nopeasti; erityisesti valtion lisätalousarviokäsittelyn yhteydessä myönnetyllä lisävaltuudella. Huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta lisäävät toimenpiteet.

Mittarit:

Elinvoimaparlamentti määrittelee.

LIITE

Kysyimme teemasta myös tekoälyltä ja tässä sen antama analyysi.

Tekoälyn vastaus:

Etelä-Karjalan vetovoimaisuutta yrityksille ja yrittäjille voidaan parantaa monin eri tavoin. Seuraavassa on muutamia mahdollisia kehityskohteita:

- **Infrastrukturi:** Paranna liikenneyhteyksiä ja investoi infrastruktuuriin. Tehokkaat tie- ja liikenneverkostot helpottavat logistiikkaa ja tekevät alueesta houkuttelevamman yritystoiminnalle.
- **Koulutus ja osaaminen:** Koulutusohjelmia vastaamaan nykyajan yritysten tarpeita. Tämä voi auttaa varmistamaan, että paikalliset työntekijät ovat päteviä ja valmiita vastaamaan alan vaatimuksiin.
- **Innovaatioympäristö:** Luo kannustava innovaatioympäristö, joka houkuttelee teknologia- ja tutkimusalalla toimivia yrityksiä. Tuki tutkimus- ja kehityshankkeille voi houkutella korkean lisäarvon tuovia yrityksiä.

- **Yritystuet ja -palvelut:** Tarjoa houkuttelevia yritystukia ja -palveluita. Tämä voi sisältää esimerkiksi verohelpotuksia, rahoitustukea ja muita kannustimia, jotka auttavat uusia yrityksiä kasvamaan ja menestymään.
- **Markkinointi ja näkyvyys:** Tehosta alueen markkinointia ja näkyvyyttä. Positiivisen kuvan rakentaminen ja aktiivinen markkinointi voivat houkutella yrityksiä sijoittumaan alueelle.
- **Yhteistyö ja verkostoituminen:** Edistä yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden välillä. Tehokas verkostoituminen voi luoda synergioita ja tarjota yrityksille mahdollisuuksia kasvuun ja yhteistyöhön.
- **Elämänlaatu:** Panosta alueen elämänlaadun parantamiseen. Houkuttelevat asuinalueet, kulttuuritarjonta ja vapaa-ajan mahdollisuudet voivat olla houkuttelevia sekä yritysten että työntekijöiden näkökulmasta.
- **Ympäristöystävällisyys:** Keskity kestäväan kehitykseen ja ympäristöystävällisiin käytäntöihin. Tämä voi olla merkittävä kilpailuetu nykyaikaisten yritysten keskuudessa ja lisätä alueen houkuttelevuutta.

Näiden tekijöiden yhdistelmä voi luoda positiivisen ympäristön, joka houkuttelee yrityksiä ja yrittäjiä Etelä-Karjalaan. On myös tärkeää ottaa huomioon paikalliset tarpeet ja haasteet, ja kehittää strategioita, jotka sopivat alueen erityispiirteisiin.